

Конвенција о социјалном осигурању између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Краљевине Холандије*

Влада Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Влада Краљевине Холандије у жељи да ускладе односе који постоје између две државе у области социјалног осигурања са развојем насталим у њиховом законодавству од потписивања Опште конвенције о социјалном осигурању између Краљевине Холандије и Федеративне Народне Републике Југославије, потписане 1. јуна 1956. године у Београду.

Пошто су одлучиле да закључе нову Конвенцију која ће заменити Конвенцију од 1. јуна 1956. године, споразумеле су се о следећем:

Део I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

За сврхе примене ове конвенције:

а) израз "територија" означава: за Холандију – територију Краљевине у Европи; за Југославију – територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије;

б) израз "држављанин" означава: за Холандију – лице холандског држављанства; за Југославију – лице југословенског држављанства;

ц) израз "радник" означава лице у радном односу или са њим изједначено лице према законодавству дотичне стране уговорнице;

д) израз "законодавство" означава законе, прописе статутарне одредбе и све друге мере примене који се односе на системе и гране социјалног осигурања наведене у члану 2. став 1. и који су на снази на дан потписивања ове конвенције или који ће

ступити на снагу касније на целој или на било ком делу територије сваке стране уговорнице;

е) израз "надлежни орган" означава министра министре или одговарајући орган у чијој су надлежности системи социјалног осигурања на целој или на било којем делу територије стране уговорнице;

ф) израз "надлежна установа" означава установу код које је осигурашник осигуран у тренутку подношења захтева за давање или код које има право на давање или код које би имало право на давања, када би живео на територији стране уговорнице на којој се налази та установа;

г) израз "надлежна земља" означава страну уговорницу на чијој се територији налази надлежна установа;

х) израз "установа пребивалишта" означава надлежну установу која је надлежна за пружање давања у месту где заинтересовано лице има пребивалиште, према законодавству стране уговорнице које примењује та установа или, ако таква установа не постоји, установа коју је одредио надлежни орган дотичне стране уговорнице;

и) израз "установа места боравка" означава надлежну установу која је надлежна за пружање давања у месту где заинтересовано лице привремено борави, према законодавству стране уговорнице које та установа примењује или ако таква установа не постоји, установа коју је одредио надлежни орган дотичне стране уговорнице;

ј) израз "чланови породице" означава лица одређена или призната као таква према законодавству стране уговорнице на чијој територији та лица имају пребивалиште; међутим, ако то законодавство сматра члановима породице само лица која живе у заједничком домаћинству са осигураником,

* Конвенција је објављена у "Службеном листу СФРЈ – Међународни уговори" број 11/1980, а ступила је на снагу 1. априла 1979. године. У Београду је, на преговорима државних органа одржаним од 11. – 14. фебруара 1991. парафиран текст Конвенције о изменама и допунама Конвенције о социјалном осигурању из 1977. године, са Завршним протоколом, као и текст Административног споразума према договореним изменама Конвенције. Поред измена које су правно-техничког карактера, измене се односе на круг лица које обухвата Конвенција, рок трајања "деташмана", као и поједине одредбе у оквиру пензијског и инвалидског осигурања и здравственог осигурања.

сматра се да је тај услов испуњен када та лица углавном издржава осигураник;

к) израз "наживети чланови породице" означава лица одређена или призната као таква према законодавству на основу којег се одобравају давања;

л) израз "периоди осигурања" означава периоде уплаћивања доприноса, рада или сталног боравка, опакo како су одређени или признати као периоди осигурања према законодавству на основу којег су завршени или се сматрају завршени, као и све друге изједначене периоде уколико су признати тим законодавством као изједначени с периодима осигурања;

м) изрази "давања" или "пензије" означавају сва давања или пензије, укључујући и све елементе који падају на терет јавних фондова, ревалоризациона повећања или додатна давања, као и једнократне исплате уместо пензије.

Члан 2.

1. Ова конвенција се примењује:

А. У Холандији, на законодавство које се односи на:

- а) давања за случај болести и материнства;
- б) давања за случај неспособности за рад;
- ц) давања за случај старости;
- д) давања за случај надлежних чланова породице;
- е) давање за случај незапослености;
- ф) породична давања;
- г) посебни пензијски режим рударских радника.

Б. У Југославији, на законодавство које се односи на:

- а) обавезно здравствено осигурање радника, укључујући и давања за случај материнства;
- б) обавезно пензијско и инвалидско осигурање, укључујући и породичне пензије;
- ц) давања радницима за случај привремене незапослености;
- д) давања из области дечије заштите.

2. Ова конвенција примењиваће се такође на све законе или прописе којима су измењени или допуњени или којима ће се изменити или допунити законодавства наведена у ставу 1. овог члана.

Међутим, она се неће примењивати на:

- а) законе или прописе који покривају нову грану социјалног осигурања, уколико не дође до споразума у том смислу између страна уговорница;
- б) законе или прописе којима се проширују постојећи системи на нове категорије корисника уколико се томе успротиви влада заинтересоване стране уговорнице и о томе писменим путем обавести владу друге стране уговорнице у року од три месеца од дана објављивања поменутих закона и прописа.

3. Ова конвенција се неће примењивати на социјалну помоћ нити на посебне режиме осигурања

који се односе на службенике или на са њима изједначено особље.

У складу са постипунићим договором на преговорима надлежних органа приликом измена и дојуна Конвенције, Конвенција би требало, у односу на Југославију, да се односи и на земљораднике. С обзиром да још није дошло до стицања на снагу измењеног текста Конвенције, али да постоји споразум, у пракси не би требало да постоји проблем у вези остваривања права ове категорије осигураника.

Члан 3.

1. Одредбе ове конвенције примењују се на холандске и југословенске раднике који потпадају или који су потпадали под законодавство једне стране уговорнице, као и на чланове њихових породица и наживеле чланове породица, уколико они изводе своја права из осигурања радника.

2. Одредбе ове конвенције се не примењују на дипломатско и конзуларно особље од каријере, као ни на канцеларијско особље.

На социјално осигурање запослених лица примењују се протиси земље рада. Са радницима су изједначени и чланови њихових породица, који нису осигурани по другом основу.

Дипломатско-конзуларно особље и конзуларно особље од каријере осигурава се на пензијско и инвалидско осигурање, као и на здравствено осигурање према протисима земље коју представља.

Члан 4.

1. Ако овом конвенцијом није друкчије одређено, држављани једне стране уговорнице на које се примењују одредбе ове конвенције подлежу обавезама и користе права из законодавства наведених у члану 2. под истим условима као и држављани друге стране уговорнице.

2. Међутим, принцип једнакости третмана, изнет у ставу 1, не примењује се на плаћање умањених доприноса за добровољно продужено пензијско осигурање надлежних чланова породице.

Одредбом овог члана усвојен је принцип изједначења држављана земаља уговорница у правима и обавезама на основу протиса о социјалном осигурању земље рада. Одредбом става 2. предвиђен је изузетак од принципа националног претимана када се ради о плаћању доприноса за добровољно продужено пензијско и инвалидско осигурање по холандским протисима.

Члан 5.

1. Уколико то није друкчије одређено овом конвенцијом, новчана давања за случај инвалидности

старости или надживелих чланова породице, стечена на основу законодавства једне стране уговорнице не могу се умањити, мењати, обустављати, укинути или одузети због тога што њихов корисник има пребивалиште на територији друге стране уговорнице.

2. Наведена давања која проистичу из законодавства једне стране уговорнице пружају се држављанима друге стране уговорнице који живе у трећој земљи, под истим условима и у истој висини као и својим држављанима који пребивају у тој трећој земљи.

Члан 6.

1. Изузимајући давања за случај инвалидности, старости или надживелих чланова породице, која се исплаћују у складу с одредбама поглавља 2, део III, на основу Конвенције се не може признавати нити очувати право коришћења више давања исте врсте или више давања за исти период обавезног осигурања.

2. Одредбе о смањењу, обустави или укидању, предвиђене законодавством једне стране уговорнице у случају стицања више давања, односно давања и других прихода, или услед бављења професионалном делатношћу, примењују се на корисника чак и када се ради о давањима стеченим на основу законодавства друге стране уговорнице или о оствареним приходима или о вршењу делатности на територији друге стране уговорнице. Међутим, за примену ове одредбе не узимају се у обзир давања исте врсте за случај инвалидности, старости или надживелих чланова породице која се пружају у складу с одредбама поглавља 2, део III.

Део II

ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРИМЕНУ ЗАКОНОДАВСТВА

Члан 7.

1. Под резервом одредаба чл. 8. до 10, радници запослени на територији једне стране уговорнице потпадају под законодавство те стране, чак и када имају пребивалиште на територији друге стране уговорнице или ако предузеће или послодавац који их је запослио има своје седиште или пребивалиште на територији друге стране.

2. Ако на основу претходног става радник потпада под законодавство стране уговорнице на чијој територији нема пребивалиште, законодавство те стране уговорнице се примењује на њега као да има пребивалиште на територији те стране.

Општи принцип у међународним уговорима о социјалном осигурању је да се на запослена лица на територији једне државе уговорнице

примењују протиси земље рада, без обзира да ли на територији те земље имају и пребивалиште.

Изузеци од примене овог принципа су предузећи за одређене категорије запослених лица и лица запослена у одређеним делатностима.

Члан 8.

Од принципа изнетог у члану 7. изузимају се:

а) радници запослени на територији једне стране уговорнице у предузећу под које нормално потпадају, а које то исто предузеће упути на територију друге стране уговорнице да би за његов рачун обавили одређени посао, подлеже и даље, за сво време док су упућени на рад, законодавству прве стране уговорнице као да су поставили да раде на њеној територији;

б) путујуће особље у служби предузећа које обавља за свој или туђ рачун железнички, друмски, ваздушни или бродски превоз путника или робе и чије се седиште налази на територији једне стране уговорнице, подлеже законодавству оне стране уговорнице на чијој територији то предузеће има своје седиште;

ц) радници јавне управне службе једне стране уговорнице, који су упућени на територију друге стране уговорнице, подлежу законодавству прве стране уговорнице.

Елементи за примену протиса земље која упућује радника су:

– да предузеће пошље радника у другу земљу да за рачун тог предузећа обави неки рад (посао) и

– да трајање примене законодавства земље која упућује радника није временски ограничено.

С обзиром да је упућивање југословенских радника у Холандију знало да траје и по 15 година, поставило се питање да ли је такав рад привременог карактера или је то класичан радни однос на који се примењују, у погледу обавезе на социјално осигурање, протиси земље рада. С тим у вези, Врховни суд Холандије је заузео становиште да се ослобађање од примене холандских протиса не може вршити за југословенске држављане. Међутим, приликом преговора о изменама и дојунама важеће Конвенције, договорено је да се одредба овог члана мења тако да се трајање протиса земље која упућује радника ограничи на 24 месеца, а да се у случајевима, када се обављање посла из непредвиђених разлога продужи, трајање протиса земље која упућује радника може продужити на основу члана 10. важеће Конвенције.

На лица запослена у друмском, ваздушном, железничком или бродском саобраћају примењују се протиси земље на чијој територији предузеће, које обавља такав делатност, има седиште.

Члан 9.

1. Независно од одредаба става 2. члана 3, одредбе члана 7. се примењују на раднике запослене у дипломатским мисијама или у конзуларним представништвима страна уговорница и на приватну послугу чланова тих мисија или представништва.

2. Међутим, радници назначени у ставу 1. овог члана који су држављани оне стране уговорнице која је држава што их акредитира или држава именовања, могу се изјаснити за примену законодавства те стране уговорнице. То право избора може се користити само једном и то у року од три месеца после ступања на снагу ове конвенције или на дан када радник буде примљен на рад у дипломатску мисију или конзуларно представништво односно ступи у приватну службу члана мисије или представништва, зависно од случаја.

Дипломатско-конзуларни представници једне земље осигуравају се по правним прописима земље коју представљају.

Међутим, овим чланом је предвиђено да се на лица запослена у дипломатско-конзуларном представништву, као и на приватну службу у тим представништвима примењују прописи земље где се налази дипломатско-конзуларно представништво, с тим што се држављани земље чије је представништво могу изјаснити, по стицању у радни однос, да ли ће се на њихово социјално осигурање примењивати прописи земље чији су држављани или земље где се налази представништво.

Члан 10.

Надлежни органи страна уговорница могу разумно предвидети изузетке од одредаба чл. од 7. до 9. у корист заинтересованих радника.

Део III

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА РАЗНЕ ВРСТЕ ДАВАЊА

Поглавље 1.

Болест и материнство

Члан 11.

За стицање, очување или поновно коришћење права на давања, када се на радника узапотно или наизменично примењивало законодавство обе стране уговорнице, сабирају се периоди осигурања према законодавству сваке од страна уговорница, уколико, се ти периоди не поклапају.

Ради стицања одређених права из социјалног осигурања предвиђено је да ће се вршити сабирање стажа осигурања.

Лице које жели да се користи одредбом овог члана треба да поднесе одговарајућу потврду коју му издаје надлежни носилац осигурања у којој ће бити наведен стаж осигурања који је навршен по прописима једне државе уговорнице.

Члан 12.

1. Радник који одлази из Југославије у Холандију и обрнуто као и чланови његове породице, имају у земљи његовог новог места рада права из осигурања за случај болести и материнства, ако испуњавају услове прописане законодавством земље у коју су дошли, при чему се води рачуна, уколико је то потребно о сабирању периода наведених у претходном члану.

2. Ако радник из претходног става не испуњава услове који су у њему предвиђени, а на основу законодавства стране уговорнице које се на њега раније примењивало имао би још увек право на давања да се налази на територији те стране уговорнице, исти задржава право на та давања. Надлежна установа те стране уговорнице може затражити од установе места пребивалишта да пружа давања у природи на начин предвиђен законодавством које примењује та установа.

Члан 13.

1. Радник који испуњава услове за давање према законодавству једне стране уговорнице користи давање за време привременог борава на територији друге стране уговорнице, уколико његово стање неодложно изискује лекарску негу, укључујући болничко лечење.

2. Радник коме је после остваривања права на давања на терет установе једне стране уговорнице та установа одобрила да се пресели на територију друге стране уговорнице, задржава право на та давања. Одобрење се може ускратити само ако се установи да би пресељење могло нашкодити његовом здравственом стању или ометати лечење.

3. Када радник има право на давања из претходних ставова, давања у природи пружа установа места борава или пребивалишта на терет надлежне установе према одредбама законодавства које примењује поменута установа, нарочито у погледу обима и начина пружања давања у природи; међутим, коришћење тих давања траје онолико колико предвиђа законодавство надлежне земље.

4. У случајевима предвиђеним у ст. 1. и 2. овог члана, одобравање протеза, већих справа и осталих давања у природи од веће вредности подређено је – осим у изузетно хитним случајевима – одобрењу надлежне установе.

5. Новчана давања, у случајевима предвиђеним у ст. 1. и 2. овог члана, пружа надлежна установа према одредбама законодавства које она примењује. Та давања се могу пружати преко установе у месту борава или пребивалишта за рачун надлежне установе на начин утврђен административним споразумом који закључују надлежни органи.

6. Одредбе претходних ставова примењују се аналогно на чланове породица за време њиховог привременог борава на територији друге стране уговорнице или када се преселе на територију друге стране уговорнице, после наступања случаја болести или материнства.

Осигураник једне земље који привремено борава на територији друге земље има право на здравствену заштиту у случају хитне и неопходне интервенције, укључујући и болничко лечење. Ово право имају и чланови породице осигураника. Да би стекао право на давање осигураник треба да буде снабдевен одговарајућом потврдом.

Поред права на коришћење здравствене заштите за време привременог борава у другој земљи, постоји право и на новчану накнаду.

Југословен који ради у Холандији и разболи се за време привременог борава у Југославији, подноси холандској установи надлежној према месту његовог борава, захтев за новчаном накнадом по основу боловања настало у Југославији. Уз захтев прилаже и лекарски налаз, који треба да садржи дајумичко неспособност за рад, дијагнозу и вероватно трајање неспособности.

Новчана давања се могу исплаћивати осигуранiku и непосредно у земљи где је настала болест, међународном поштомском упућеницом.

Члан 14.

1. Чланови породице радника који је осигуран код установе једне стране уговорнице, користе право на давања у природи када имају пребивалиште на територији друге стране, као да је тај радник осигуран код установе њиховог места пребивалишта. Обим, трајања и начин пружања поменутих давања одређују се према одредбама законодавства које примењује та установа.

2. Када се преселе на територију надлежне земље, чланови породице користе давања према одредбама законодавства те земље, чак и ако су већ користили давања за исти случај болести или материнства, пре њиховог пресељења; ако се законодавством које примењује надлежна установа предвиђа максимално трајање коришћења давања, узима се у обзир период пружања давања навршен непосредно пре промене пребивалишта.

3. Ако чланови породице наведени у ставу 1. овог члана у земљи пребивалишта обављају професионалну делатност или примају пензију која им даје право на давања у природи, одредбе овог члана се на њих не примењују.

Чланови породице радника на привременом раду у Холандији, који су остали у Југославији и који немају социјално осигурање, своје здравствено осигурање изводе из радног односа запосленог радника у Холандији. Да би се користили правом на здравствену заштиту чланови породице треба да буду снабдевени одговарајућом потврдом о праву на коришћење здравствене заштите коју им издаје надлежни носилац осигурања земље рада.

Крућ лица који има право на здравствено осигурање по овом основу одређује се по прописима земље где живе. Установи на чији територији се користи здравствена заштита треба да се пријаве све промене које утичу на даље постојање права.

Са члановима породице је изједначено и лице које има право на давања у својству добровољног осигураника од холандске касе здравственог осигурања.

Трошкови за пружену здравствену заштиту холандским осигураницима који живе у Југославији накнађују се парично за сваку календарску годину од стране холандског носиоца осигурања. Послужују обрачуна се сироводи у складу са одредбом члана 20. Административног споразума.

Члан 15.

За примену члана 13, ставови 1, 3, 4 и 6. члана 14. корисником давања у природи сматра се, поред радника који има право на давања у својству обавезног осигураника код заједнице здравственог осигурања у Југославији, односно код благајне здравственог осигурања у Холандији, и лице које има право на давања у својству добровољног осигураника код холандске благајне здравственог осигурања.

Члан 16.

1. Када корисник пензије која му припада на основу законодавства обе стране уговорнице има право на давања у природи према законодавству стране уговорнице на чијој територији има пребивалиште, та давања кориснику и члановима његове породице пружа установа места пребивалишта из својих средстава, као да је он корисник пензије која му припада искључиво на основу законодавства те друге стране уговорнице.

2. Када корисник пензије која му припада на основу законодавства једне стране уговорнице има пребивалиште на територији друге стране уговорнице, давања у природи на која има право према

законодавству прве стране уговорнице или на која би имао право да му је пребивалиште на територији те стране, пружа кориснику и члановима његове породице установа његовог места пребивалишта према прописима законодавства које она примењује водећи рачуна у случају потребе, о одредбама Завршног протокола.

3. Корисник пензије који има право на давања у природи на основу законодавства једне стране уговорнице, као и чланови његове породице, могу користити та давања за време привременог боравка на територији стране уговорнице на којој немају пребивалиште ако њихово стање хитно захтева таква давања, укључујући и болничко лечење. Та давања пружа установа места боравка, према одредбама законодавства које она примењује, нарочито у погледу обима и начина пружања давања у природи. Трајање пружања тих давања предвиђа се законодавством земље пребивалишта.

Давања падају на терет надлежне установе или установе пребивалишта зависно од случаја.

Одредбе члана 13. став 4. ове конвенције примењују се аналoгио.

4. Поред лица које има право на давања у својству обавезног осигураника код заједнице здравственог осигурања у Југославији, односно код благајне здравственог осигурања у Холандији, давања у природи припадају и лицу које има право на давања у својству добровољног осигураника код холандске благајне здравственог осигурања.

5. Ако је законодавством једне стране уговорнице предвиђена обустава доприноса на терет корисника пензије за покриће давања у природи, установа која исплаћује пензију је овлашћена да изврши те обуставе када на основу овог члана давања у природи падају на терет установе те стране уговорнице.

Лице које прима пензију на основу законодавства обе државе уговорнице, користи сразмерне пензије, остварује право на здравствено осигурање по прописима земље где стипендије.

Лице које прима пензију на основу законодавства само једне државе уговорнице, као нпр. из Холандије, а живи у Југославији, право на здравствено осигурање остварује као корисник холандске пензије, а здравствену заштити остварује на територији холандског осигурања. Да би се користило овим правом, пензионер треба да буде снабдевен одговарајућом потврдом. Пензионер је дужан да пријави сваку промену која може бити од утицаја на коришћење права из здравственог осигурања. Трошкови здравствене заштите ове категорије пензионера се накнађују југословенским носиоцима осигурања у националним износима, а у складу са поступком утврђеним Административним споразумом.

Члан 17.

1. Давања у природи која се пружају на основу одредаба члана 12. став 2, члана 14. став 1. и члана 16. ст. 2. и 3. ове конвенције надокнађују надлежне установе или установе пребивалишта, зависно од случаја, установама које су их пружиле.

2. Накнада трошкова се одређује и врши на начин који се утврђује Административним споразумом, било правдањем стварних трошкова, било на основу паушала.

Поглавље 2.

ИНВАЛИДНОСТ, СТАРОСТ И СМРТ

Одељак 1.

Заједничке одредбе

Члан 18.

1. Ако се законодавством једне стране уговорнице стицање, очување или поновно коришћење права на давања условљавају тиме да су навршени одређени периоди осигурања, установа која примењује то законодавство треба, приликом утврђивања укупног стажа, да узме у обзир и периоде осигурања навршене према законодавству друге стране уговорнице, као да се ради о периодима осигурања навршеним према законодавству прве стране.

2. Ако се стицање извесних давања условљава према законодавству једне стране уговорнице тиме да су периоди осигурања навршени у струци која потпада под посебан режим осигурања, односно у одређеној струци или служби, периоди осигурања навршени према законодавству друге стране уговорнице узимају се у обзир приликом одређивања тих давања само уколико су навршени према одговарајућем режиму или, ако то није случај, у истој струци, односно у истој служби. Уколико на основу тако навршених периода заинтересовано лице не испуњава потребне услове за коришћење поменутих давања, ти периоди се узимају у обзир за одређивање давања према општем систему осигурања.

3. Ако се законодавством једне стране уговорнице, којим се не захтева никакво трајање осигурања за стицање и одређивање права на давања, пружање давања условљава тиме да је радник био осигуран према том законодавству у тренутку наступања осигураног случаја, сматра се да је тај услов испуњен ако је радник у том моменту био осигуран на основу законодавства друге стране.

1. У овој одредби садржан је принцип да се, код утврђивања права из пензијског и инвалидског осигурања, периоди пензијског стажа сабирају. При овоме свака страна уговорница

утврђује периоде пензијског стажа навршене на својој територији примењујући национално законодавство које се односи на утврђивање пензијског стажа.

Периоди пензијског стажа односно периоди стажа осигурања навршени у обе државе уговорнице не могу се поклапати. Применом принципа сабирања периода пензијског стажа навршеног у обе државе уговорнице утврђује се право на сразмерни део пензије, како је то предвиђено одредбом из члана 19. Конвенције са Краљевином Холандијом.

Члан 19.

1. Установа сваке стране уговорнице утврђује, према одредбама законодавства које примењује, дали заинтересовано лице испуњава потребне услове за стицање права на давања, водећи рачуна, ако је то потребно, о одредбама члана 18.

2. У случају када заинтересовано лице испуњава те услове, поменута установа обрачунава теоријски износ давања на које би то лице имало право да су сви периоди осигурања који се узимају у обзир, у складу с одредбама члана 18. за утврђивање права, били навршени само према законодавству које она примењује.

3. Међутим, уколико се ради о давањима чији износ не зависи од дужине навршених периода, тај износ се сматра теоријским износом из претходног става.

4. Поменута установа затим утврђује стварни износ давања који припада заинтересованом лицу, на основу теоријског износа израчунатог у складу с одредбама става 2. овог члана, сразмерно трајању периода осигурања навршених према законодавству које примењује пре наступања осигураног случаја, у односу на укупно трајање свих периода осигурања навршених према законодавству обе стране уговорнице пре наступања осигураног случаја, уколико се ти периоди не поклапају.

5. Ако се теоријски износ утврди у складу с одредбама става 3. овог члана, дотична установа одређује стварни износ давања који припада заинтересованом лицу сразмерно дужини периода осигурања навршених према законодавству које примењује пре наступања осигураног случаја, а у односу на број протеклих година од дана када је заинтересовано лице или умрли навршио двадесет година живота, односно, уколико је лице или умрли осигуран као радник према законодавству једне стране уговорнице пре навршене двадесете године живота, од дана почетка осигурања до дана наступања осигураног случаја.

Овим одредбама предвиђено је да свака страна уговорница примењујући своје законодавство из пензијског и инвалидског осигурања

утврђује право на пензију без примене принципа сабирања стажа осигурања навршеног у обе државе уговорнице.

Само на основу стажа осигурања навршеног у једној од држава уговорница и примене националног законодавства једне од држава уговорница, утврђује се право на самосталну пензију. Уколико нису испуњени услови за утврђивање права на самосталну пензију, пристица се оцени испуњења услова за сразмерни део пензије.

Ради оцене испуњења услова за сразмерни део пензије применом принципа сабирања пензијског стажа навршеног у обе државе уговорнице утврђује се укупан пензијски стаж рачунајући у исти пензијски стаж навршен у СР Југославији и стаж осигурања навршен у Краљевини Холандији. На основу овако утврђеног пензијског стажа пристица се одређивању сразмерног дела пензије.

Сразмерни део пензије обрачунава се тако што се претходно обрачуна висина пензије од пензијског основа у проценти који одговара укупном пензијском стажу (пензијски стаж навршен у обе државе уговорнице). Овако обрачунави износ пензије помножи се са бројем месеци пензијског стажа навршеног у једној држави уговорници и истом поделом са бројем месеци пензијског стажа навршеног у обе државе уговорнице.

По основу утврђеног права на самосталну пензију и права на сразмерни део пензије принципче право на оцицију пензије – право на избор између самосталне пензије и сразмерне пензије. У складу са овом конвенцијом ишћање оциције је уређено на тај начин што се у поступку решавања о правима из пензијског и инвалидског осигурања ово ишћање разматра по службеној дужности и на тај начин налази најповољније решење за осигураника.

Законодавством из области пензијског и инвалидског осигурања Краљевине Холандије уређена су права:

- право на старосну пензију;
- право на накнаду за смањену радну способност (право на инвалидску пензију) и
- право на породичну пензију.

Право на старосну пензију стица се са навршених 65 година живота. Старосна пензија може бити пуна старосна пензија и непуна старосна пензија. Пуна старосна пензија припада осигураннику коме је период од 15. до 65. године у целости покривен доприносима на име пензијског осигурања. Непуна (смањена) старосна пензија одређује се ако период од 15. до 65. године није у целости покривен доприносима за пензијско осигурање.

Право на накнаду за смањену радну способност (право на инвалидску пензију) припада осигураннику који није у стању да зарађује најмање 85% од своје зараде коју би имао да је

попуну здрав. Уз ово је потребно да је осигураник у моменту наступњања смањене радне способности имао осигурање.

Право на породичну пензију стиче се за случај смрти осигураника. Услов за стицање права на породичну пензију предиспавља да је пок. осигураник у моменту смрти био обухваћен пензијским осигурањем. Круж сродника који могу за случај смрти осигураника стићи право на породичну пензију обухвата удову и децу. Удова стиче право на породичну пензију без обзира на године животоа ако је неспособна за рад или ако има дете које издржава. Без ових услова удова има право на породичну пензију са навршених 40 година животоа. Дете има право на породичну пензију до 16. године животоа, а ако је на школовању или неспособно за рад до 27. године животоа.

Члан 20.

1. Без обзира на одредбе члана 19, ако укупно трајање навршених периода осигурања према законодавству једне стране уговорнице не износи годину дана и ако на основу само тих периода није стечено никакво право на давање према том законодавству, установа те стране уговорнице није дужна да одобри право на давања за наведене периоде.

2. Друга страна уговорница узима у обзир периоде из претходног става за примену одредаба члана 19. ове конвенције, изузев одредаба става 4. овога члана.

1. Одредбе Конвенције са Краљевином Холандијом примењују се само за случај да стижа осигурања у једној од држава уговорница износи најмање једну годину. Ако стижа осигурања у једној од држава уговорница износи мање од једне године и ако само на основу тих периода који су краћи од једне године нису стицена никаква права, та страна није дужна да утврди на свој терет било каква права.

2. Периоде који су краћи од једне године друга страна уговорница узима у обзир на свој терет ради оцене испуњења услова за признање права на сразмерни део пензије.

Члан 21.

Ако заинтересовано лице у датом тренутку не испуњава потребне услове према законодавству једне и друге стране уговорнице, узимајући у обзир одредбе члана 18. ове конвенције, али испуњава услове једне од њих, његово право на давања се одређује према законодавству чије услове испуњава. Давања се поново обрачунавају сагласно одредбама члана 19. ове конвенције, када се испуне пот-

ребни услови према законодавству друге стране, водећи рачуна о одредбама члана 18.

Члан 22.

1. Ако је износ давања који би заинтересованом лицу припадао према законодавству једне стране уговорнице, када се примењују одредба чл. 18. и 19, већи од укупног износа давања који припада на основу тих одредаба, надлежна установа те стране је дужна да одобри том лицу додаток једнак разлици између та два износа. Трошкови исплате додатка падају у целини на терет поменутих установа.

2. Ако би на основу примене одредаба претходног става заинтересовано лице имало право на додаток од стране установе обе стране уговорнице, користиће само већи додаток. Тај додаток пада на терет обе установе сразмерно односу који постоји између износа додатка који би исплаћивала свака појединачна установа када би само она то ценила и укупног износа додатка који обе установе треба да плаћају.

Члан 23.

1. Ако се, услед пораста трошкова живота или промене нивоа плата, давања промене за одређени проценат или износ, тај процент или износ се непосредно примењује на давања утврђена сходно одредбама чл. 19. и 22, без поновног обрачунавања на основу поменутих чланова.

2. Међутим, у случају поновног разматрања давања од стране једне или друге стране уговорнице, у циљу усклађивања са променама личних прилика заинтересованог лица, приступиће се новом обрачунању сходно одредбама чл. 19. и 22.

Одељак 2.

Посебне одредбе за случај инвалидности

Члан 24.

1. Ако после обуставе давања за случај инвалидности дође до њиховог обнављања, та давања обезбеђује установа која их је исплаћивала у тренутку њихове обуставе.

2. Ако после укидања давања за случај инвалидности, стање осигураника оправдава одређивање нових давања по основу инвалидности, та давања одређују се сходно одредбама чл. 18. до 22.

Члан 25.

Радник који је стекао право на новчана давања за случај инвалидности на терет установа једне стране уговорнице и који има пребивалиште на територији те стране, задржава то право и када се

пресели на територију друге стране. Међутим, пре пресељења радник треба да добије одобрење надлежне установе. Одобрење се може ускратити само ако пресељење заинтересованог лица може довести у питање његово здравствено стање или ометати лечење.

Члан 26.

За примену члана 19. став 5, као навршени периоди осигурања према холандском законодавству сматрају се и периоди пре 1. јула 1967. године у току којих би радник био осигуран да је холандско законодавство о осигурању за случај неспособности за рад већ ступило на снагу.

Одељак 3.

Посебне одредбе о осигурању за случај старости

Члан 27.

Без обзира на одредбе члана 19, холандске установе које примењују законодавство наведено у члану 2. став 1. тачка А. под ц) врше директан обрачун старосне пензије само на основу периода осигурања навршених према холандском законодавству.

Члан 28.

1. Приликом обрачунавања старосне пензије која на основу холандског законодавства припада ожењеном лицу, такође се узимају у обзир периоди осигурања пре дана када је његова супруга навршила 65 година живота и за време којих је била у браку и имала пребивалиште на територији Југославије, под условом да се ти периоди поклапају са периодима осигурања које је ожењено лице навршило према том законодавству.

2. Приликом обрачунавања старосне пензије која на основу холандског законодавства припада удови лица које је навршило периоде осигурања према том законодавству, такође се узимају у обзир периоди пре дана када је удова навршила 65 година у току којих је она била у браку и имала пребивалиште на територији Југославије, под условом да се ти периоди поклапају са периодима осигурања које је навршио њен супруг према том законодавству.

3. За обрачун се не узимају периоди наведени у претходним ставовима, када се ти периоди поклапају са периодима узетим у обзир приликом обрачуна старосне пензије која припада супрузи или удови према законодавству друге државе, а не Холандије или са периодима за време којих је она примала старосну пензију сходно том законодавству.

Одељак 4.

Посебне одредбе о осигурању за случај смрти

Члан 29.

1. За примену члана 19. став 5. као периоди осигурања навршени према холандском законодавству наведеном у члану 2. став 1. тачка А. под д), сматрају се и периоди пре 1. октобра 1959. године, за време којих је умрли имао пребивалиште у Холандији, после навршених двадесет година живота или за време којих је био у радном односу код послодавца у Холандији.

2. За обрачун се не узимају периоди које треба узети у обзир на основу претходног става када се ти периоди поклапају са периодима осигурања за случај старости и смрти навршеним према законодавству друге државе, а не Холандије на основу којих се стиче право на породичну пензију.

Одељак 5.

Посебне одредбе о професионалним болестима

Члан 30.

Радник који је на територији једне стране уговорнице прекинуо рад на пословима који би могли изазвати професионално обољење има право на давање на основу законодавства те стране, чак и када је та болест први пут медицински констатована на територији друге стране уговорнице, под условом да потом није на територији друге стране обављао неки посао који би могао проузроковати такву болест.

Поглавље 3.

НЕЗАПОСЛЕНОСТ

Члан 31.

Код стицања права на давања, када је радник узастопно или наизменично потпадао под законодавство обе стране уговорнице, периоди осигурања навршени на основу законодавства сваке стране уговорнице сабирају се под условом да се не поклапају.

Члан 32.

Радник, држављанин једне стране уговорнице, који је дошао на територију друге стране, има право за све време боравка на тој територији, на давање за случај незапослености предвиђена законодавством друге стране уговорнице, под следећим условима:

а) да је примљен у радни однос у складу с одредбама законодавства о запошљавању страних радника;

б) да испуњава услове прописане за коришћење тих давања према законодавству друге стране уговорнице, водећи рачуна о сабирању периода наведеном у члану 31.

Поглавље 4.

ДЕЧЈА ЗАШТИТА

Члан 33.

Ако је законодавством једне стране уговорнице стицање права на давање из области дечје заштите условљено навршењем периода осигурања, установа која примењује то законодавство узмеће у обзир у мери у којој је то потребно и навршене периоде осигурања на основу законодавства друге стране уговорнице, као да се ради о периодима на основу законодавства прве стране уговорнице.

Члан 34.

1. Радник, осигуран према југословенском законодавству који има децу која пребивају или се подижу на територији Холандије, има за ту децу право на додатак према одредбама југословенског законодавства, при чему се ако је то потребно, води рачуна о сабирању периода из члана 33.

2. Радник осигуран према холандском законодавству, који има децу која пребивају или се подижу на територији Југославије, има за ту децу право на породичне додатке према одредбама холандског законодавства и када радник има пребивалиште на територији Југославије.

3. Ако се законодавством једне стране уговорнице предвиђа породични додаток на децу за кориснике пензије или другог давања, право на тај додаток имају и корисници пензије или другог давања који пребивају на територији друге стране.

4. Ако у току истог периода породични додаток припада за исто дете на основу законодавства обе стране уговорнице, исплаћује се само породични додаток који припада на основу законодавства стране уговорнице на чијој територији дете пребива или се подиже.

Део IV

РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

1. Надлежни органи:

а) доносе све административне споразуме потребне за примену ове конвенције;

б) обавештавају једни друге о мерама предузетим за њену примену;

ц) обавештавају једни друге о изменама у свом законодавству, које би могле утицати на примену ове конвенције;

д) регулишу споразумно начин лекарске и административне контроле корисника ове конвенције.

2. Надлежни органи ће споразумно регулисати, по потреби, положај посебних категорија радника.

Члан 36.

За примену ове конвенције, органи и установе задужени за њено спровођење пружиће добре услуге једни другима и поступиће као да се ради о примени сопственог законодавства. Међусобна административна помоћ тих органа и установа по правилу је бесплатна. Међутим, надлежни органи страна уговорница могу се договорити о накнади извесних трошкова.

Члан 37.

1. Коришћење смањења или ослобођења од дажбина, административних такса, судских трошкова или трошкова укњижбе, предвиђених законодавством једне стране уговорнице за поднеске или исправке које подносе у вези с применом законодавства те стране, проширује се на одговарајуће поднеске и исправе које се издају у вези с применом законодавства друге стране уговорнице или ове конвенције.

2. Сви званични акти, исправе или поднесци који се подносе у циљу примене ове конвенције ослобођени су од легализације и било које друге сличне формалности.

Члан 38.

1. За примену ове конвенције, установе страна уговорница могу се непосредно обраћати једна другој на француском или енглеском језику.

2. Органи, установе или судови једне стране уговорнице не могу одбацити молбе или друга документа која су им упућена због тога што су састављена на једном од језика народа Југославије, односно на холандском језику.

Члан 39.

Молбе, изјаве или жалбе које је требало, према законодавству једне стране уговорнице, поднети у одређеном року органу, установи или суду те стране, сматрају се поднетим у року ако се поднесу у истом року органу, установи или суду друге стране уговорнице. У том случају орган, установа или суд доставља без одлагања те молбе, изјаве или жалбе надлежном органу, установи или суду прве стране.

Члан 40.

Трансфери износа на основу ове конвенције врше се у складу са споразумима који су на снази у тој области између две стране уговорнице у моменту трансфера.

Члан 41.

Ако надлежна установа једне стране уговорнице, према законодавству које она примењује, има оригинарно право на накнаду штете од трећег лица, то право признаје друга страна уговорница.

Члан 42.

1. Ако приликом исплате или ревизије давања за случај инвалидности, старости или смрти (пензије) на основу Поглавља 2. део III, установа једне стране уговорнице исплати кориснику давања износ који је већи од оног на који има право, та установа може затражити од установе друге уговорнице, која дугује одговарајућа давања том кориснику, да задржи износ средстава исплаћен преко одређеног износа од заосталих износа средстава која она исплаћује том кориснику. Та последња установа задржава износ и трансформише тако задржани износ установи која потражује. Ако накнада не може да се наплати из тих средстава, примењују се одредбе следећег става.

2. Када установа једне стране уговорнице исплати кориснику давања износ већи од оног на који има право, та установа може под условима и у границама предвиђеним законодавством које примењује, затражити од установе друге стране уговорнице која исплаћује давања том кориснику, да задржи износ исплаћен преко одређеног износа од средстава која исплаћује том кориснику. Последња установа задржава износ под условима и у границама у којима је таква компензација дозвољена законодавством које примењује, као да се ради о средствима која је она исплатила у вишем износу и трансферише тако задржани износ установи која потражује.

3. Када установа једне стране уговорнице исплати аконгацију на име давања за период у току којег корисник има право на одговарајућа давања на основу законодавства друге стране уговорнице, та установа може затражити од установе друге стране да задржи износ те аконгације од износа који иста дугује кориснику за исти период. Последња установа задржава и трансферише тако обустављен износ установи која потражује.

4. Када је неко лице користило социјалну помоћ на територији једне стране уговорнице, у периоду за који је имало право на давања на основу законодавства друге стране уговорнице, установа која је давала социјалну помоћ може, ако има право да захтева повраћај давања пружених корисницима социјалне помоћи тражити од установе друге стра-

не уговорнице, дужника давања у корист тог лица, да од износа који исплаћује том лицу задржи износ социјалне помоћи додељене у току поменутог периода. Последња установа задржава и трансферише тако обустављен износ установи која потражује.

Члан 43.

1. Сваки спор који би могао да искрене између страна уговорница у вези са тумачењем или применом ове конвенције биће предмет непосредних преговора између надлежних органа страна уговорница.

2. Уколико се спор не може решити у року од шест месеци рачунајући од подношења првог захтева за започињање преговора предвиђених у ставу 1. овог члана, о спору ће решавати арбитражна комисија чији ће се састав и поступак одредити споразумом између страна уговорница. Арбитражна комисија решава о спору у складу са основним принципима и у духу ове конвенције. Одлуке комисије су обавезне и коначне.

Део V

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 44.

1. По основу ове конвенције не може се стећи никакво право пре дана њеног ступања на снагу.

2. Сваки период осигурања навршен према законодавству једне стране уговорнице пре ступања на снагу ове конвенције узимаће се у обзир приликом одређивања права стечених сходно одредбама ове конвенције.

3. Под резервом одредаба става 1. овог члана, право се може стећи на основу ове конвенције, чак и по основу осигураног случаја који је наступио пре њеног ступања на снагу.

4. Ако осигурани случај наступи пре дана ступања на снагу ове конвенције и ако је захтев за пензију поднет после тога дана, тај захтев повлачи двоструку исплату:

а) за период који претходи дану ступања на снагу ове конвенције – према одредбама Конвенције од 1. јуна 1956. године;

б) за период од дана ступања на снагу ове конвенције према одредбама те конвенције.

5. Лицима која су уживала пензију пре ступања на снагу ове конвенције, извршиће се ревизија права на њихово тражење у складу са одредбама ове конвенције. Ревизија се може извршити и по службеној дужности. Таква ревизија не сме ни у ком случају имати за последицу сужење раније стечених права заинтересованих лица.

6. Ако се захтев из става 5. овог члана поднесе у року од две године, рачунајући од дана ступања на снагу ове конвенције, стечена права према одредбама ове конвенције користе се почев од тога дана, с тим да се одредбе законодавства стране уговорнице које се односе на губљење права, не могу примењивати на штету заинтересованих лица.

7. Ако се захтев из става 5. овог члана поднесе после истека рока од две године, по ступању на снагу ове конвенције, права која се не губе стичу се само од дана подношења захтева, уз примену повољних одредаба законодавства дотичне стране уговорнице.

Члан 45.

Владе страна уговорница обавестиће једна другу о спровођењу у својим земљама потребних уставних поступака у вези са ступањем на снагу ове конвенције.

Ова конвенција ступа на снагу првог дана трећег месеца од дана последњег саопштења.

Члан 46.

Завршни протокол приложен уз ову конвенцију чини њен саставни део.

Члан 47.

Даном ступања на снагу ове конвенције престају да важе одредбе Опште конвенције о социјалном осигурању између Федеративне Народне Републике Југославије и Краљевине Холандије, потписане у Београду 1. јуна 1956. године. Права стечена применом одредаба те конвенције се задржавају.

Члан 48.

Ова конвенција се закључује на неодређено време. Свака страна уговорница може отказати Конвенцију. Саопштење о отказивању подноси се најкасније шест месеци пре истека текуће календарске године, а Конвенција престаје да важи крајем исте године.

Члан 49.

1. У случају отказивања ове конвенције, задржавају се права стечена на основу њених одредаба.

2. Права која се односе на периоде навршене пре дана престанка важности Конвенције а чије је стицање у току, не гасе се због отказивања; њихово даље задржавање одређује се заједничким споразумом или, уколико нема таквог споразума, законодавством које примењује односна установа.

У потврду чега су доле потписани, прописно овлашћени у ту сврху, потписали ову конвенцију.

Сачињено у Београду, 11. маја 1977. године, у два примерка на француском језику.

Завршни протокол

Приликом потписивања на данашњи дан Конвенције о социјалном осигурању између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Краљевине Холандије (даље у тексту: Конвенција) доле потписани пуномоћници су утврдили сагласност страна уговорница о следећим тачкама:

1. Израз "корисник пензије" из члана 16. Конвенције, када с ради о Холандији, односи се и на лице које користи неко давање на основу законодавства о неспособности за рад, наведено у члану 2. става 1. под А. б) Конвенције.

2. Израз "давање" из члана 19. Конвенције означава за случај инвалидности за југословенску страну:

– инвалидске пензије, као и повчана давања везана за коришћење права на професионалну рехабилитацију и запошљавање; за холандску страну:

– новчана давања се исплаћују периодично на основу законодавства о осигурању за случај неспособности за рад, наведеног у члану 2. став 1. под А. б) Конвенције.

3. Корисник старосне пензије на основу холандског законодавства, са пребивалиштем у Југославији, а који нема право на давања у природи према југословенском законодавству, има право да приступи добровољном холандском осигурању – благајни болесничког осигурања, уколико је био обавезно осигуран на основу Закона о благајнама болесничког осигурања или законских прописа који су замењени тим законом.

За овакво осигурање плаћа се допринос који се обуставља од старосне пензије. Износ доприноса, као и по потреби посебне услове осигурања који нису прописани Законом о благајнама болесничког осигурања, одређује холандски надлежни орган. Лице које на такав начин приступи добровољном осигурању сматра се, за примену члана 16. став 2, да има право на давање у природи према холандском законодавству.

4. За примену одредаба чл. 13, 14. и 16. лице које је, када се ради о давањима у природи, подређено само Општем закону о посебним трошковима за случај болести, сматра се да нема право на давања у природи.

Овај завршни протокол, који чини саставни део Конвенције, имаће дејство под истим условима и биће на снази исто време као и сама Конвенција.

У потврду чега су доле потписани, прописно овлашћени у ту сврху потписали овај протокол.

Сачињено у Београду, 11. маја 1977. године, у два примерка на француском језику.

Административни споразум о начину примене Конвенције о социјалном осигурању између СФР Југославије и Краљевине Холандије, потписане у Београду 11. V 1977.*

У складу с чланом 17. став 2, чланом 35. став 1. и чланом 36. Конвенције о социјалном осигурању између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Краљевине Холандије, потписане 11. маја 1977. у Београду (у даљем тексту: Конвенција), југословенски и холандски надлежни органи, и то: председник Савезног комитета за рад и запошљавање у име Савезног комитета за рад и запошљавање и холандски министар за социјалне послове и холандски министар за здравство и заштиту човекове средине, заједнички су донели следеће одредбе:

Део I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

За примену овог споразума, изрази дефинисани у члану 1. Конвенције имају значење које им је дато у том члану.

Члан 2.

За примену овог споразума "органи за везу" су:

1. с холандске стране:

а) за давања у природи за случај болести и материнства – "Ziekenfondsraad" (Савет благајни болесничког осигурања) у Амстелвеену;

б) за старосне и породичне пензије, као и за додаток за децу – "Sociale Verzekeringsbank" (Банка социјалног осигурања) у Амстердаму;

ц) за све друге случајеве – "Gemelnschappelijk Administratiekantoor" (Заједнички биро за администрацију) у Амстердаму,

2. с југословенске стране:

а) за давања за случај болести или материнства – Савез заједница здравственог осигурања Југославије;

б) за давања из пензијског и инвалидског осигурања, породична давања и давања за случај незапослености – Савез заједница пензијског и инвалидског осигурања Југославије;

ц) за додатке за децу: заједничка служба Савеза заједница здравственог осигурања Југославије и Савеза заједница пензијског и инвалидског осигурања Југославије.

Члан 3.

1. У случају предвиђеном у члану 8. тачка а) Конвенције, ниже наведени орган земље чије се законодавство и даље примењује, издаје раднику, на његов захтев, потврду о упућивању на рад којом се потврђује да радник и даље подлеже законодавству те земље.

2. Потврду издаје:

у Холандији – "Sociale Verzekeringsraad" (Савет социјалног осигурања) у Хагу;

у Југославији – надлежна заједница здравственог осигурања радника.

3. Ту потврду треба, ако је потребно, да поднесе лице које послодавац одреди у другој земљи, ако такво лице постоји, а ако такво лице не постоји, потврду подноси сам радник.

4. Кад више радника истовремено напушта земљу редовног места рада да би заједно радили у другој земљи и вратили се истовремено у прву земљу, за све је раднике довољна једна потврда.

Члан 4.

Радник који се користи правом избора према члану 9. став 2. Конвенције треба преко свога послодавца о томе да обавести орган земље за чије се законодавство определио, означен у члану 3. став 2. Споменути орган о томе обавештава орган друге земље.

Избор почиње да вреди на дан ступања на снагу Конвенције или на дан ступања радника на рад у дипломатско или конзуларно представништво или у личну службу члана дипломатског или конзуларног представништва.

Део II

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Глава I.

Давања за случај болести и материнства

Члан 5.

За примену ове главе, изрази "установа пребивалишта" и "установа места боравка" означавају:

* Административни споразум о примени Конвенције о социјалном осигурању с Холандијом закључен је 11.5.1977. у Београду. Споразум није објављен у службеном гласилу Федерације, а ступио је на снагу и примењује се од 1.4.1979. тј. од истога дана када је ступила на снагу и Конвенција.

А. у Југославији:

– заједницу здравственог осигурања радника, надлежну за место пребивања или боравка;

Б. у Холандији:

– за давања у природи: "Ziekenfonds" надлежан за место пребивања и "Algemene Nederlands Onderling Ziekenfonds", Општа холандска заједница за здравствено осигурање) у Утреху у случају привременог боравка;

– за давање у природи: "Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging" (Ново опште професионално удружење) у Амстердаму.

Члан 6.

1. Да би се могао користити правом на сабирања периода осигурања у случајевима предвиђеним у члану 11. став 1. Конвенције, радник је дужан да надлежној установи земље у коју је дошао поднесе потврду о периодима осигурања навршеним према законодавству које се на њега примењивало непосредно пре његовог последњег уласка у прву земљу.

2. Потврду издаје на захтев радника:

а) за периоде осигурања навршене у Холандији, професионално удружење у које је учлањен његов последњи послодавац у Холандији. Међутим, ако је радник био осигуран само за давања у природи, потврду издаје болесничка благајна у којој је последњи пут био осигуран.

б) за периоде остварене у Југославији, надлежна заједница здравственог осигурања радника.

Ако радник не поднесе потврду, надлежна институција је прибавља од надлежне институције друге земље.

3. Ако је радник из члана 12. став 1. Конвенције за себе или неког члана породице стекао право на протезу, веће помагало или на друга значајнија давања на природи од стране надлежне институције земље у којој је последњи пут био осигуран пре уласка у другу земљу, та се давања пружају на терет споменуте институције, чак и када се пружају после његовог одласка.

Члан 7.

Да би остварио право на давања у природи, радник из члана 12. став 2. Конвенције подноси захтев институцији пребивалишта. Та институција од надлежне институције прибавља потврду да радник има право на давања у природи и изјаву да трошкови тих давања падају на терет надлежне институције. У потврди је назначено и најдуже трајање пружања тих давања.

Члан 8.

1. Да би стекао право на давања у природи, укључујући, у случају потребе, и хоспитализацију, за време привременог боравка на територији земље

која није надлежна, радник из члана 13. став 1. Конвенције подноси институцији места боравка потврду да има право на споменута давања у природи издату од стране надлежне институције, по могућству пре почетка привременог боравка на територији друге земље. Та потврда назначује између осталог, и време за које се та давања могу исплаћивати. Ако радник не поднесе споменуту потврду, институција места боравка прибавља је од надлежне институције.

2. Одредбе претходног става аналогно се примењују и на чланове породице за време њиховог привременог боравка на територији земље која није надлежна.

3. Одредбе става 1. примењују се и у случајевима из члана 8. тачка а) и прве реченице тачке б), и члана 9. став 2. Конвенције.

Члан 9.

1. У случају болничког лечења, у случајевима из члана 12. став 2. и члана 13. става 1. и 6. Конвенције, институција места пребивања или боравка обавештава надлежну институцију, што је могуће пре, о датуму примања у болницу или другу здравствену установу, вероватном трајању болничког лечења и датуму отпуштања.

2. Ради добијања дозволе потребне за остваривање давања из члана 13. став 4. Конвенције, институција места пребивалишта односно боравка подноси захтев надлежној институцији.

Када та давања треба, у изузетно хитним случајевима, пружити без дозволе надлежне институције, институција места пребивања или боравка одмах обавештава споменуту институцију. Надлежни органи за везу утврђују списак давања на која се примењују одредбе члана 13. став 4. Конвенције.

Члан 10.

1. Да би сачувао право на давања у природи у земљи новог пребивалишта, радник из члана 13. став 2. Конвенције обавезан је да установи новог пребивалишта поднесе потврду да му надлежна установа дозвољава да сачува право на давања и након промене пребивалишта. У тој потврди споменута установа, према потреби назначује максимално трајање давања у природи према законодавству које она примењује. Надлежна установа може после промене пребивалишта радника, а на његов захтев или на захтев установе новог пребивалишта издати потврду, ако та потврда због оправданих разлога није могла бити издата раније.

2. На давања у природи која пружају установе новог пребивалишта, аналогно се примењују одредбе члана 9.

Члан 11.

1. Да би се користили правом на давања у природи у земљи пребивалишта, чланови породице из члана 14. став 1. Конвенције треба да се пријаве установи пребивалишта, подnoseћи као доказ:

I) потврду о праву радника на давање у природи коју је на његов захтев издала надлежна установа. Та потврда вреди све док надлежна установа не обавести установу пребивалишта о поништењу потврде;

II) документе који се према законодавству земље пребивалишта нормално захтевају за пружање давања у природи члановима породице.

2. Установа пребивалишта обавештава надлежну установу о томе који чланови породице имају право на давања у природи према законодавству које примењује прва установа.

3. Радник и чланови његове породице дужни су обавестити установу пребивалишта чланова породице о свакој промени положаја чланова породице која би могла изменити њихово право на давања у природи, а посебно о напуштању или промени радног места радника, односно промени пребивалишта или места боравка радника или чланова породице.

4. Установа пребивалишта сарађује с надлежном установом која намерава да поднесе регресни захтев против корисника који је бесправно добијао давања.

Члан 12.

1. Да би се користио правом на давања у природи у земљи пребивалишта, корисник пензије из члана 16. став 2. Конвенције дужан је да се пријави установи пребивалишта и да поднесе потврду надлежне југословенске установе, односно "Ziekenfondsraad" – а да корисник пензије, као и чланови његове породице, имају право на давања у природи. Орган који је издао потврду доставља дупликат те потврде "Ziekenfondsraad"-у, односно савезу заједница здравственог осигурања радника дотичне републике односно аутономне покрајине.

2. Корисник пензије дужан је да обавести установу пребивалишта о свакој промени у положају која би могла утицати на промену његовог права на давања у природи, а нарочито о обустави или укидању његове пензије и о свакој промени његовог пребивалишта, или пребивалишта чланова његове породице.

3. Орган који је издао потврду обавештава "Ziekenfondsraad" односно савез заједница здравственог осигурања радника дотичне републике или аутономне покрајине о истеку права корисника пензије на давања у природи.

Члан 13.

На давања у природи која се пружају корисницима пензије и члановима њихових породица за време привременог боравка из члана 16. став 3. Конвенције, аналогно се примењују одредбе члана 8. и 9.

Члан 14.

1. У случају да се формалности предвиђене у члану 8. нису могле обавити за време привременог боравка, трошкове којима се корисник пензије изложио накнађује на његов захтев надлежна установа према тарифама установе места боравка.

2. Установа места боравка дужна је надлежној установи на њен захтев да пружи потребна обавештања о тим тарифама.

Члан 15.

1. Да би остварио право на давања у новцу према холандском здравственом осигурању за неспособност за рад до које је дошло док се налазио на југословенској територији, радник подноси захтев установи места боравка, прилажући и лекарски налаз. Та установа доставља захтев и лекарски налаз холандској надлежној установи. У лекарском налазу назначује се датум почетка неспособности за рад, дијагноза и вероватно трајање неспособности за рад.

2. Да би остварио право на давања у новцу према југословенском здравственом осигурању за неспособност за рад до које је дошло док се налазио на холандској територији, радник подноси захтев "Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging" која о томе обавештава југословенску надлежну установу.

Члан 16.

1. Установа места боравка обавља медицинску и административну контролу према поступку који примењује за своје властите осигуранике.

2. Налаз лекара, односно лекарске комисије, који садржи мишљење о неспособности за рад, дијагнозу и вероватно трајање неспособности, установа места боравка доставља у затвореном омоту надлежној установи.

3. У случају да лекар, односно лекарска комисија, утврди да је радник поново способан за рад, установа места боравка о томе одмах извештава радника и доставља дупликат дописа надлежној установи, прилажући налаз лекара односно лекарске комисије.

Члан 17.

1. Радник подлеже прописима о административној контроли установе места боравка.

2. Када установа места боравка утврди да радник крши прописе о административној контроли,

опа о томе одмах извештава надлежну установу, назначујући природу прекршаја и какве би биле уобичајене последице тога прекршаја да се радило о њеном осигурању.

Члан 18.

Надлежна установа исплаћује кориснику давања у новцу на одговарајући начин, између осталог међународном поштанском упутницом. Ако се сложи с тиме то давање може исплатити и установа места боравка на терет надлежне установе. У том случају, надлежна установа доставља установи места боравка одобрење за исплату, назначујући своту давања, рок њиховог пружања и максимално трајање пружања.

Члан 19.

1. Стварне трошкове давања у природи, пружене у складу с чланом 12. став 2, чланом 13. став 1, 2, и 6. и чланом 16. став 3. Конвенције, надлежне установе накнађују, према књиговодственим резултатима, установама које су их пружале.

2. За накнаде не могу се узети тарифе више од оних које се примењују на давања у природи пружена радницима према законодавству које примењује установа која пружа давања из првог става овога члана.

Члан 20.

1. Трошкови давања у природи пружених према члану 14. став 1. Конвенције, утврђују се паушално за сваку календарску годину.

2. Паушални износ који дугују холандске установе утврђује се тако што се просечни годишњи трошкови по члану породице у републици или аутономној покрајини помноже просечним годишњем бројем чланова породице (у тој републици или аутономној покрајини) које треба урачунати. Износ просечних годишњих трошкова по члану породице у републици или аутономној покрајини једнак је просеку трошкова укупних давања у природи пружених од стране установе у тој републици или аутономној покрајини укупном броју осигураника који подлежу југословенском законодавству.

3. Паушални износ који дугују југословенске установе утврђује се тако да се просечни годишњи трошкови по члану породице помноже просечним годишњим бројем чланова породица који се узимају у обзир. Износ просечних годишњих трошкова по члану породице једнак је просеку трошкова укупних давања у природи пружених од стране холандских установа свим осигураницима који подлежу холандском законодавству.

Члан 21.

1. Трошкови давања у природи пружених према члану 16. став 2. Конвенције процењују се паушално за сваку календарску годину.

2. Паушални износ добија се тако да се просечни годишњи трошкови (за Југославију по републикама и аутономним покрајинама) по кориснику пензије и члану његове породице помноже просечним годишњим бројем (у Југославији по републикама и аутономним покрајинама) подељено с просечним годишњим бројем корисника пензије и чланова њихових породица који се узимају у обзир.

3. Износ просечних трошкова по кориснику пензије и члану породице тога корисника једнак је за сваку републику и аутономну покрајину Југославије у просеку по кориснику пензије, односно члану породице, трошкова укупних давања у природи које пружају установе у тој републици и аутономној покрајини свим осигураницима који подлежу југословенском законодавству.

4. Просечни трошкови по кориснику пензије и члану породице једнаки су за Холандију – по кориснику пензије односно члану породице тога корисника – просеку трошкова укупних давања у природи које пружају пензијске установе свим осигураницима који подлежу холандском законодавству.

5. Примењујући ст. 1, 2. и 4. овога члана могу се обављати посебни обрачуни, у зависности од старосне групе којој припадају корисници пензије.

Члан 22.

1. Накнада предвиђена у члану 17. Конвенције исплаћује се преко органа за везу (за Југославију по републици и аутономној покрајини).

2. Органи из претходног члана могу се сложити да износи из чл. 20. и 21. буду повећани за одређени постотак за административне трошкове.

3. За примену одредаба чл. 19. до 21. органи из овога члана могу склапати споразуме о исплаћивању аконтације.

Глава II

Ивалидност, старост и смрт (пензија)

Подношење захтева и поступање у вези с њима

Члан 23.

1. Радник или најживели члан породице радника с пребивалиштем у Југославији односно у Холандији, који поставља захтев да му се призна право на одређено давање према законодавству друге земље или обе земље подноси захтев надлежној установи земље у којој има пребивалиште.

2. Када дотично лице има пребивалиште на територији треће земље, дужно је да поднесе захтев надлежној установи земље под чијим је законодавством било осигурано последњи пут.

3. Холандска установа надлежна за давање за случај неспособности за рад према члану 18. став 3. Конвенције је:

"Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging" у Амстердаму.

4. Захтев се подноси на обрасцима предвиђеним законодавством земље којој се подноси, према претходним ставовима овога члана.

5. Подносилац захтева у свом захтеву треба да назначи, ако је то могуће, установу или установе двеју земаља у којима је био осигуран. Он треба, осим тога, да пружи сва друга обавештења која надлежна установа тражи у специјалним обрасцима предвиђеним за ту сврху.

6. Установа, осим установе из става 1. или 2. овога члана, која је добила захтев, дужна је да га одмах проследи установи из става 1. или 2. овог члана, назначивши датум подношења захтева. Тај се датум сматра датумом подношења захтева последњој установи.

Члан 24.

1. За поступање по захтевима за давања, надлежне установе двеју земаља користе се образцем за везу. Тај образац садржи, између осталог, и извод и рекапитулацију осигурања које је осигураник навршио према законодавствима која су се на њега примењивала.

2. Достављање споменутог обрасца надлежној установи друге земље замењује доставу правдујних докумената.

Члан 25.

1. Надлежна установа земље пребивалишта уноси у образац предвиђен у претходном члану периоде осигурања навршене према законодавству које она примењује, а затим доставља два примерка тог обрасца надлежној установи друге земље.

2. Та установа допуњује образац, назначујући:

а) периоде осигурања навршене према законодавству које она примењује;

б) износ давања на која има право према законодавству које та установа примењује, с обзиром на одредбе поглавља 2, Дела III Конвенције,

ц) износ давања на које би подносилац имао право без примене одредаба чл. 18. и 19. Конвенције, према законодавству које она примењује.

3. Установа из претходног става враћа један примерак тако попуњеног обрасца установи пребивалишта, прилажући два примерка коначне одлуке, као и упутство о правном леку.

Члан 26.

У случају да дође до закашњења, надлежна установа земље пребивалишта исплаћује заинтересованом лицу аконтацију чија је свота најприближнија коначном обрачуна у смислу одредаба Конвенције.

Члан 27.

1. У случају да надлежна установа земље пребивалишта установи да подносилац захтева има право да се на њега примене одредбе члана 22. Конвенције, она одређује додатак на који подносилац захтева има право према споменутиим одредбама.

2. За примену одредаба члана 22. Конвенције, износи изражени у разним националним валутама мењају се према службеном курсу који вреди на дан када се те одредбе примењују.

Члан 28.

1. Надлежна установа земље пребивалишта обавештава подносиоце захтева о донесеним одлукама једном рекапитулативном путем, састављеном на његовом језику, уз коју су приложене одлуке које су донеле споменуте установе.

Тај извод садржи, такође, упутство о правном леку предвиђеном законодавствима двеју земаља. Рок за подношење жалбе почиње тећи од дана кад је подносилац захтева примно рекапитулативну ноту.

2. Надлежна установа земље пребивалишта затим информисе надлежну установу друге земље о дану обавештења подносиоца захтева прилажући по један примерак своје властите одлуке и рекапитулативне ноте.

Исплата давања

Члан 29.

1. Ако надлежна установа утврди да подносилац захтева има право на давања према законодавству које она примењује, без потребе позивања на одредбе члана 18. Конвенције, она му одмах исплаћује привремена давања. Приликом коначног решавања захтева за остварење давања, заинтересоване установе обављају обрачун према одредбама члана 42. Конвенције.

2. Ако установе обе земље могу применити претходни став, привремена давања исплаћује само установа пребивалишта. Та установа о томе што пре обавештава установу друге земље.

3. У случају када се привремена давања исплаћују према одредбама претходних ставова, члан 26. се не примењује.

Установа једне земље исплаћује давање корисницима с пребивалиштем у другој земљи непосредно и у роковима предвиђеним законодавством које она примењује. Заостала давања исплаћују се надлежној установи земље пребивалишта.

Члан 31.

Надлежне установе обе земље могу тражити, било непосредно од корисника било преко надлежне установе земље пребивалишта, потврду о животу и изводе из матичних књига, као и остале документе потребне за утврђивање права на очување давања.

Глава III

Незапосленост и додаци за децу

Члан 32.

1. Да би се могло користити неком од одредаба, чл. 31. и 35. Конвенције, заинтересовано лице дужно је да поднесе надлежној установи потврду о периодима које треба узети у обзир, ако је то потребно да би се допунили периоди завршени према законодавству које примењује та установа.

2. Потврду издаје на захтев заинтересованог лица установа у којој је последњи пут било осигурано у другој земљи. Ако лице не поднесе потврду, надлежна установа је прибавља од дотичне установе.

Члан 33.

Особа која поднесе захтев за додатке за децу која имају пребивалиште или се подижу у земљи која није надлежна, дужна је поднети потврду о породичном стању које издаје надлежни орган те земље. Што се тиче осталих докумената који су потребни, аналогно се примењује члан 31.

Члан 34.

1. Додаци за децу исплаћују се у складу с модалитетима законодавства које се примењује, и то у роковима предвиђеним тим законодавством.

2. Ако се лице коме се исплаћују додаци не користи тим додацима за издржавање деце, надлежна установа исплаћује споменуте додатке, с ослобађајућим дејством, правном или физичком лицу које се брине о деци на захтев и преко органа за везу.

РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

1. У случајевима из чл. 11, 18, 19, 31. и 33. Конвенције, периоди осигурања завршени према законодавствима једне и друге земље сабирају се ако је то потребно за стицање, очување или поновно стицање права на давања, као и за израчунавање давања, према следећим правилима:

а) када се период осигурања завршен по основу обавезног осигурања према законодавству једне земље поклапа с периодом оствареним по основу добровољног или факултативног осигурања настављеним према законодавству друге земље, узима се у обзир само први период,

б) када се период осигурања – под условима да то није с њим изједначено време – остварено према законодавству једне земље, поклапа с изједначеним периодом према законодавству друге земље, узима се у обзир само први период.

ц) периоди изједначени према законодавствима обе земље чије је законодавство било последње које се обавезно примењивало на осигураника пре споменутог периода; у случају да се на осигураника није обавезно примењивало законодавство једне земље пре споменутог периода тај период узима у обзир надлежна установа земље чије се законодавство обавезно примењивало на њега први пут после споменутог периода.

д) у случају да се време у којем су одређени периоди осигурања завршени према законодавству једне земље не може тачно утврдити претпоставља се да се ти периоди не поклапају са периодима оствареним према законодавству друге земље и узимају се у обзир, ако је то потребно.

2. У случају да се према тачки а) става 1. овога члана, период осигурања завршен по основи добровољног или факултативног осигурања настављеног према законодавству једне земље у области инвалидског, старосног осигурања и осигурања за породичне пензије не узимају у обзир, доприноси из тога периода биће намењени повећању давања која се одређују споменутиим законодавством.

Члан 36.

1. Административна и медицинска контрола корисника давања према југословенском законодавству, који бораве или имају пребивалиште у Холандији, обавља се на захтев надлежне установе:

а) преко надлежне установе ако се ади о давањима за инвалидност; међутим, ако холандска страна не дугује никаква давања за инвалидност, преко "Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging";

б) преко "Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging" за давања из осигурања против несреће на раду;

ц) преко "Sociale Verzekeringsbank" ако се ради о другим давањима у новцу.

2. Административна и медицинска контрола корисника давања – осим давања за случај болести и материнства према холандском законодавству – који имају пребивалиште или бораве у Југославији, обавља се на захтев надлежне установе, преко надлежних заједница пензијског–инвалидског осигурања република и аутономних покрајина.

3. Међутим, свака надлежна установа и даље може наредити да лекар кога она изабере изврши преглед корисника о њеном трошку и прописати мере ради очувања и побољшања здравља и радне способности корисника давања.

4. При утврђивању степена инвалидности, установе сваке земље узимају у обзир медицинске налазе и обавештења административне природе која су прикупиле установе друге земље.

Члан 37.

У случају да контрола из члана 36. овога споразума покаже да је корисник давања запослен, да располаже средствима која прелазе утврђену границу или да је поново почео радити, установа места боравка или пребивалишта дужна је о томе известити надлежну установу која је захтевала контролу. Тај извештај садржи обавештења која је тражила надлежна установа, посебно природу обављеног посла, износ зараде или средстава којима је дотично лице располагало у току протеклог тромесечја, нормалну зараду коју у том крају има радник професионалне категорије којој је припадао осигураник пре него што је постао инвалид, и у случају потребе – мишљење лекара специјалисте о здравственом стању заинтересованог лица.

Члан 38.

Када након обуставе давања на која је имало право, заинтересовано лице поново стекне право на њих док му је пребивалиште на територији друге земље, установе у питању размењују сва корисна обавештења за поновно пружање споменутих давања.

Споразум између Владе СФР Југославије и Владе Краљевине Холандије о регулисању запошљавања југословенских радника у Холандији

У циљу регулисања запошљавања и положаја југословенских радника у Холандији Влада Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Влада Краљевине Холандије сложиле су се у следећем:

Члан 1.

1. За спровођење поступка запошљавања југословенских радника у Холандији, који је предвиђен овим споразумом, надлежни су:

Члан 39.

Сва давања исплаћују се корисницима без одбијања поштанских и банкарских трошкова.

Члан 40.

Трошкови административне контроле, медицинских прегледа, упућивања на испитивање, свих путовања или анкета потребних за доделу или ревизију давања надокнађују се установи задуженој за ту контролу или анкете на основу тарифе коју та установа примењује.

Члан 41.

За примену члана 39. Конвенције, орган, установа или правосудни орган који је примио захтев, изјаву или жалбу коју је требало поднети органу, установи или правосудном органу друге земље, назначује датум пријема захтева, изјаве или жалбе.

Члан 42.

Уз обавештења која се достављају надлежним установама, посебно лекарски налази, прилаже се превод на француском или енглеском језику.

Члан 43.

О свим тешкоћама у вези с применом овога споразума решаваће комисија састављена од представника надлежних органа за област социјалног осигурања, у коју могу бити укључени и експерти. Комисија се састаје у свакој земљи наизменично.

Члан 44.

Органи за везу могу споразумно утврдити образце потребне за потврде, молбе и друге документе који се захтевају за примену Конвенције и овога споразума.

Члан 45.

Овај споразум ступа на снагу истог дана кад и Конвенција и има ће исто трајање као Конвенција.

Састављено у Београду 11. маја 1977. у два примерка на француском језику.